

**LYCKSELE KOMMUN
GATU/PARKFÖRVALTNINGEN**

LONA- PROJEKTET: Plats för pollinerare projektnr. 20027206 Naturvårdsverket

GYNNA VILDA POLLINATÖRER OCH POLLINERING

UTFÖRARE: SNF Lycksele kretsen, gnm. Torgny Forsgren

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund, metod, mål, Lona-projektet	sid 1.
Resultat, sammanställning av markinventeringarna	2. 3. 4.
Blommor inventeringsfynden	5.
Skötselplan	6. 7.
Insekternas värdväxter, mat- och boplatser	7.
Markinventeringarna för respektive områden	
1. <u>Centrum och Hamnen, PerOls äng</u>	
Datum 16 maj	8. 9.
Datum 9 juni	10. 11. 12.
Datum 28 juni	13. 14.
Datum 26 juli	15.
2. <u>Forsdalaängen</u>	
Datum 16 maj	16.
Datum 9 juni	17.
Datum 29 juni	18. 19. 20.
Datum 26 juli	21.
3. <u>Furuviks äng</u>	
Datum 16 maj	22.
Datum 9 juni	23.
Datum 28 juni	24. 25.
Datum 26 juli	26.
4. <u>Norräng</u>	
Datum 16 maj	27.
Datum 9 juni	28. 29.
Datum 29 juni	30. 31. 32.
Datum 15 augusti	33. 34.
5. <u>Södermalm, Grundtjärn</u>	
Datum 16 maj	35.
Datum 9 juni	36.
Datum 28 juni	37. 38.
Datum 26 juli	39.
Källor, Referenser:	40.

LONA-projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering” i Lycksele kommun, Västerbottens län.

Projekt nr: 20027206, Naturvårdsverket.

Länsstyrelsens dnr: 501-2734-2020

1. **Bakgrund:** Det ursprungliga LONA-projektet, startår 2020, har av olika anledningar, bl.a. på grund av Coronapandemin, i vissa delar ändrats, (Dagfjärilsräkningen uteslöts). Projektet har förlängts t.o.m. 2023-12-31, nu senast av Länsstyrelsens beslut den 16 maj 2023.

Gatu / Parkenheten i Lycksele kommun tar över projektet från Skogs- och samemuseet. Projektets tema är fortfarande; ”Gynna vilda pollinatörer”.

Plats o metod: Lycksele tätort, i Umeälvens dalgång, i Västerbottens läns inland, höjd över havet, ca 220 m, årsmedelnederbörd är 525 mm, under åren 1991 – 2000. Under sommaren 2023 har det nu pågått ett LONA-projekt, Lokala Naturvårdssatsningen, där fem gräsytor i tätorten, total area 6,4 ha, har inventerats, översiktligt för att identifiera artförekomster, med målet att återställa och förbättra dessa marktytor, till att bli blommande ängar. En skötselplan tas nu fram för marktytorna för att förbättra dess biotopvärden och naturvärden, upplevelsevärden. Alla dessa olika pollinerande insekter behöver föda och boplatser, alltså fler blommande artrika ängar, marktytor, träd och buskar med tidigt blommande hängen, med pollen, samt olika värdväxter för insekternas livscyklar, från ägg, puppa, larv till fullbildad insekt, imago. Dessa gräsytor är till delar gamla åkermarker.

LONA-projekt ska på sikt gynna och förbättra situationen för de vilda pollinatörerna. De kommande blommande ängarna blir alltså till nytta för våra vilda pollinatörer, ex; humlor och bin, dag- o nattfjärilar och blomflugor samt förstås till en rikare flora av ängsblommor.

Dessa olika pollinerande insekter är även nödvändiga för vår livsmedelsförsörjning samt för en rik trädgårdsodling, småskalig eller i större skala, för goda skördar. Lokala bra skördar är till fördel vid en beredskapssituation.

Insekterna och blomsterrika ängar är en viktig del av naturens ekosystemtjänster, som vi är beroende av.

2. **Mål:** Globalt håller den biologiska mångfalden, växter och djurarter, på att utarmas. De svenska Miljö- o klimatmålen med hållbarhetsreglerna och med de internationella avtalen, ställer tydliga krav på att alla och envar tar ansvar med skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Nu ska detta också planeras och synliggöras, även enligt plan- o byggreglerna. Sveriges kommuner ska integrera och synliggöra ekosystemtjänsterna i sin fysiska planering, i byggande och förvaltning av den byggda miljön i städer och tätorter. Detta LONA-projekt är då en del i att vi kan fortsätta att uppfylla dessa viktiga mål !

Resultat/ sammanställning av markinventeringarna:

Antal arter växtfamiljer täckningsgrad %

Centrum och Hamnen:

28 Juni, område A)

	Poaceae	ca	30
3 st	Korgblommiga		25
1 st	Ärtväxter		12
1 st	Flockblommiga		10
8 st	övriga arter		

Summa 13 st

28 Juni, område B)

	Gräs		45
3 st	Korgblommiga		20
1 st	Flockblommiga		15
3 st	Ärtväxter		9
1 st	Ranunkelväxter		3
8 st	övriga arter		

Summa 16 st

28 Juni, område C)

	Gräs		70
1 st	Flockblommiga		10
2 st	Ärtväxter		7
1 st	Ranunkelväxter		4
1 st	Korgblommiga		4
5 st	övriga arter		

Summa 10 st

Forsdala :

29 Juni, område 1)

	Gräs		40
1 st	Flockblommiga		20
5 st	Korgblommiga		18
2 st	Ärtväxter		7
1 st	Dunörter		5
8 st	övriga arter		

Summa 17 st

29 Juni, område 2)

	Gräs		35
3 st	Korgblommig		18
1 st	Dunörtsväxter		15
1 st	Klockväxter		10
1 st	Ärtväxter		10
2 st	övriga arter		

Summa 8 st

Resultat/sammanställning markinventeringarna:

Antal arter   växtfamiljer   täckningsgrad

Furuvik:

28 Juni Område 1)

	Gräs	15
4 st	Korgblommiga	35
2 st	Ärtväxter	13
1 st	Klockväxter	10
1 st	Ranunkelväxter	10
1 st	Flockblommiga	10
2 st	övriga arter	
Summa 11 st		

28 Juni Område 2)

	Gräs	60
1 st	Ärtväxter	15
1 st	Ranunkelväxter	15
3 st	övriga arter	
Summa 5 st		

26 Juli Område 1)

	Gräs	15
4 st	Korgblommiga	40
2 st	Ärtväxter	15
1 st	Klockväxter	10
1 st	Rosväxter	10
2 st	övriga arter	
Summa 10 st		

Norräng:

9 Juni Område A)

	Gräs	15
1 st	Flockblommiga	20
1 st	Violväxter	20
2 st	Rosväxter	20
9 st	övriga arter	
Summa 13 st		

9 Juni Område B)

	Gräs	50
1 st	Korgblommiga	10
1 st	Flockblommiga	10
9 st	övriga arter	
Summa 11 st		

Resultat/ sammanställning markinventeringarna:

Antal arter   växtfamiljer   täckningsgrad

Norräng:

29 Juni Område A)

	Gräs	15
4 st	Korgblommiga	22
1 st	Flockblommiga	20
1 st	Ranunkelväxter	15
2 st	Rosväxter	8
4 st	övriga arter	
Summa	12 st	

29 Juni Område B)

	Gräs	50
3 st	Korgblommiga	12
1 st	Klockväxter	10
1 st	Ärtväxter	10
7 st	övriga arter	
Summa	12 st	

Södermalm och Grundtjärn:

28 Juni	Gräs	40
1 st	Ranunkelväxter	30
3 st	Korgblommiga	20
2 st	Ärtväxter	6
11 st	övriga arter	
Summa	17 st	

26 Juli	Gräs	40
4 st	Korgblommiga	25
4 st	Ärtväxter	13
5 st	övriga arter	
Summa	13 st	

Av redovisningarna ovan kan några resultat av markinventeringarna utläsas såsom följande; mycket av Gräs och Flockblommiga växter tyder på näringsrika markytor, som kan bero på markförhållanden eller närhet till vägtrafik och kvävet från bilavgaserna, exempelvis området "Centrum och Hamnen", med den långsträckta ytan längs väg E 12.

Markytan "Södermalm" har relativt många arter av ängsblommor. Ytan har under flera år skötts som en blommande ängsyta och troligen därför finns många frön kvar i marken som kan ha chansen att hinna komma upp och blomma innan gräs och andra höga växter kommer upp och skuggar och kväver dessa lågväxande arter. Det visar att skötselmetoden fungerar till del.

Markytan "Furuvik", en förhållandevis liten yta, har många arter av ängsblommor, den kan vara som en källa till frö-insamling, om det sker på ett hållbart sätt. De andra markytorna visar att de också har en "historia" av att ha använts som slåtter- och betesmark.

Observerade flest med fjärilar, humlor och blomflugor på Forsdalaängen o Furuviksängen samt vid Centrum, område A och B.

BLOMMOR inventerings fynd :

Följande ängsblommor noterades:

Backskärvfrö
Betesdaggekåpa
Brännässla
Liten blåklocka
Ekorrhör
Fibblor
Fräken
Gulsporre
Gulvial
Groblad
Grästhjärnblomma
Gårdsskräppa
Hundkex
Krypnarv
Kummin
Kråkvicker
Kärrviol
Liten Vattenmåra
Maskrosor
Mjölkkört
Ormrot
Prästkrage
Renfana
Rödblära
Rödklöver
Rölleka
Sandtrav
Skogskovall
Skogsthjärna
Skogsnäva
Skogsbräken
Smörblomma
Sumpmåra
Teveronika
Tistlar
Vitklöver
Åkerbär
Ängsfräken
Ängskovall
Ängssyra

Fler arter av ängsblommor borde kunna växa upp eller etableras bl.a följande; Baldersprå, Gullris, Hästhov, Kattfot, Låsbräken, Slätterblomma, Smultron, Styvmorsviol mfl. arter. En del gräsarter ingår i blommande ängar. Något fynd av Kattfot gjordes ej. Kattfot, tvåbyggaren, är en signalart som indikerar på värdefulla ängs- o betesmarker. Fler signalarter finns , se databasen TUVÅ på Jordbruksverkets hemsida.

SKÖTSELPLAN:

Aktuella markytor har för flera år sedan varit en del av tidigare slåtter- och betesmarker, i tätorten och dess närhet. Det sätts att hävda, bruka, dessa naturtyper har nästan blivit historia och sådana ängsytor har minskat i stor omfattning i vårt land. Nu visar det sig att dessa vackra ängar behövs för många insekters och andra djurs och organismers överlevnad. Under den gångna tiden har markerna tagits över av olika gräsarter och därmed blivit näringsrikare. Påverkan sker från industriutsläpp och vägtrafikens avgasutsläpp. Växtarterna för de blommande ängarna har då trängts undan.

Med en annan och anpassad skötselmetod och uthållighet bedöms markerna här kunna göras till blommande ängar igen och ett eldorado för de nödvändiga pollinerande insekterna.

För att minska näringsbelastningen från gräsklipp och höstfälda löv så måste det samlas/krattas ihop och tas bort från markytan. Men observera att slåtter eller klippning får bara ske sent på sommaren, in mot hösten, när ängsblommorna har blommat färdigt, så att blomfröna släpper loss från frökapslarna. Slå eller klipp inte för nära markytan. Håll en distans på 5 till 10 cm så skadas inte örternas rosettblad och dessutom klarar sig fler insekter. Slå inte hela ytan på en gång, då hinner flera insekter söka skydd. Lämna gärna den högre vegetationen intill träd o trädgrupper då får insekterna, fjärilar, bin och humlor ett skyddat område, en refug.

Låt höet få ligga kvar ca 2 veckor så att fröna verkligen släpps loss från frökapslarna. I ängsjorden kan frön från de lokala ängsblommorna finnas kvar under lång tid. Vid en restaurering kan dessa frön börja gro när det blir mer lämpligt med ljus och näringsförhållande, när det högväxande gräset då tas bort.

De befintliga ängsblommorna kan också användas som frökällor för spridning av blommorna. En del av fröna kan också tas lös på försiktigt sätt i slutet av säsongen, från de markytor med många ängsblommor, helst mer än 50 st av arten, ex. på Furuvik. Frön tas från de torra frökapslarna, förvaras torrt tills de ska sås på mark som iordningställts. Fröna kan lämpligen blandas med torr sand, det underlättar momentet att så och då sent på hösten. Frömängden som tas ska vara maximalt 20 procent av den totala mogna frömängden på området där fröna samlas ifrån.

Det är bättre att använda frön från närområdet, blommorna är då anpassade till de lokala/regionala förhållandena, Det är sämre att köpa frön som kanske kommer från södra Sverige, eller längre bort, och inte är anpassade för denna region.

Fåglar o myror kan sprida frön. Blåklockans frön har en tunn näringsrik och för myrorna välsmakande hinna som de skrapar av. Fröna släpps då lite här och var en bit ifrån stacken. Blåklockans artnamn är *rotundifolia* det betyder med runda blad, de runda rosettbladen ligger mot marken. Liten Blåklocka, *Campanula. r* har några underarter som är ganska likadana till utseendet. Liten Blåklocka valdes till Sveriges nationalblomma år 2021, (ordnat av Svenska Botaniska Föreningen). Små arter av humlor, ex. Blåklockshumlan *Bombus soroensis*, och vildbin samt andra insekter söker både mat och skydd för natten och vid regn, inne i klockan.

Lite mer för specifikt för varje område:

För Norrängs markyta, område A, får den intilliggande skogsridån inte glesas ut för mycket så att för mycket ljus kommer in på en gång, då kan andra arter ta över de känsliga och lågväxande arterna, som ex. Viol- o Rosväxterna.

Markytorna med mycket gräs, som är belägna nära E 12 och Väg 365, området C för Centrum och Hamnen samt område B för område Norräng, kan till en början, under ett par år, slås en gång på våren o andra gången på sensommaren, för att minska näringsbelastningen. Samma sak må göras för område Södermalm, den del med mest högvuxet gräs, närmast flerbostadshuset vid Linnevägen. Markytorna på dessa tre ställen har troligen en tjock marksvål, med mycket rötter. Här kan det behövas att göra smala markblottor för att underlätta insåning av blomfrön.

LONA -projektet: Plats för pollinerare. ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

SKÖTSELPLAN, fortsättning.

Detta tills ängsblommorna börjat att etablera sig.

Område Centrum och Hamnen, delområde A, har flera delytor med många arter för ängsblommor, se noteringar markinventering. Gör hänsynsfull klippning/slätter och låt höet ligga minst två veckor så att blomfröna släpper från kapslarna. Likaså för delområde B.

För Norräng bör det vara en försiktig slätter, för område A, likaså för område B nära och runt Bergmanslogen. Observera de artrika ytorna nordväst om logen och i början av område A nära diket.

För Forsdala ängen är den mittersta delen i en liten svacka ganska så fuktig, eventuellt kan en markdränering sänka grundvattennivån. De blomrika torrare delarna, dels mot hyreshusen på Brännbergsvägen, dels mot Hedlundavägen och mot skogskanten mot tidigare Forsdala ICA, kan troligen sprida sina frön på ett större område, efter en tid med slätter.

För Forsdala området måste den höga växtligheten, på båda sidor, längs det dike som går genom området behållas för det är en skyddszon för många insektsarter. Längs diket växer även flera olika värdväxter för dagfjärilar och för nattfjärilar. För området på Furuviks ängen gäller samma för den höga vegetationen i slänten mot lilla tjärnen att den behålles, här finns många värdväxter för insekterna.

En klippt ”gångstig” genom områdena är en fördel för passage och besök/upplevelse av de blivande blommande sommarängarna.

Myrstackar på områdena Forsdala samt Centrum och Hamnen, delområde A, må behållas, myrorna fungerar också som fröspridare.

VÄRDVÄXTER, MAT O BOPLATSER:

För att insekterna, humlor, bin och fjärilar mfl. ska kunna fullgöra sina ekosystemtjänster så behöver de mat, pollen och nektar samt plats för sina bon eller särskilda växter där honorna kan fästa sina ägg, för sina arters livscykel. En rik flora ger ett rikt djurliv.

Dagfjärilar vill exempelvis ha följande värdväxter; Baljväxter, Brännässla, Björk, Gulvial, Rönn, Säl, Teveronika, Tistlar, Tuvtåtel, Ängssyra. Nattfjärilar vill exempelvis ha följande växter; Al, Asp, Brännässla, Groblad, Mjölkkört, Måror, Rönn, Säl, Viden, Fjärilar övervintrar då som ägg, puppa eller larv. Några övervintrar som fullvuxna i olika skrymslen i hus, lador och håligheter i träd.

Humlor, Bin och Getingar, drottningarna, söker skydd i håligheter i marken, i skrymslen i byggnader eller träd, eller i murkna stockar på mark eller fågelbon, där bygger de upp sina bon för att föda upp nästa generation.

Så kallade bihotell eller fågelholkar är en fördel att sätta upp i närområdet.

Plantera gärna träd och buskar som har tidig blomning med de pollenrika hängena intill dessa marktytor.

Låt de viktiga värdväxterna ex. Brännässlor och Tistlar finnas i det direkta närområdet.

CENTRUM och HAMNEN

Markinventeringar,(går över ytan i ett oregelbundet mönster.)

Datum: 16 maj 2023

kl 16.45 – 17.30

se karta, se foton färg o svartvit

Område A, PerOls äng: yta 7 998 m²

Från PerOlsväg, nedanför hyreshuset till väg E 12 o mot skogsbyn med elskåp. Gammal åkermark, liten skogsdunge höger på fotot, mot E 12, här finns två myrstackar, aktiva, myrstackarna må bevaras, myror är fröspidare, tydligt grönnare i dess närhet o ngr blommor:

Backskärvfrö, *Noccaea. Caerulescens* några

Maskrosor, på gång. *Taraxacum ...* enstaka

Groblad, Gårdsgroblad, *Plantago. Major* enstaka

Övervägande Gräs, *Poaceae* 90 % (obs tidigt på våren)

Fattig gräsyta, till stor del påverkad av snötipp, snö o grus ligger kvar o fuktigt, nära Per Olsv samt ned mot svackan nära skogsbrynet. Mest Gräs nu längs med väg E 12, ytan påverkad av snödrivor.

Område B, se foton. vid Fogdevägen o mot Storgatans slänt. yta 1 498 m².

Inom detta område har sedan slutet av 1800-talet funnits en kulturhistoriskt värdefull trädgård med lusthus och mangårdsbyggnad (den är kvar i dag). Platsen kallades Elfsvik, trädgården och byggnader, i kvarteret Per-Ols. Det skulle bevaras för framtiden enligt Stadsplanen daterad september 1975. (källa: text o foton, Jubileumsboken Lycksele 50 år)

Delvis snö kvar, Detta lilla område är därför märkbart mera artrikt. Ytan runt häggen och längs slänten.

Gräs, *Poaceae* ca 40 %

Backskärvfrö, *N. Caerulescens* ca 10 %

Maskrosor, på gång, *Taraxacum* ca 10 %

Groblad, *P. Major* ca 5 %

Område C. Se foton, Hamnytorna längs väg E 12, yta 10 817 m² o 5 296 nära kvarter Hamnen.

Dessa ytor var tidigare strandområden, mot älven, för de närliggande fastigheterna. Större trädgårdar finns o har funnits på tidigare tomtmark för Småskollärarseminariet samt de tre Jägmästarvillorna (Domänverket) och några andra fastigheter (källa: Jubileumsboken Lycksele 50 år). När E 12 drogs längs älven avskars strandzonen för tätorten. Ingen direkt ängsyta har funnits här längs älven.

En stor del av ängsytor, betesmark och vall fanns på den andra sidan älven, från tätorten sett, ex. ”Ansia”, Norräng och Fäbovallen. Marken påverkas negativt av vägtrafiken. De stora Jättepopplarna, *P. Trichocarpa*. (eller Kanadapopplar) må sparas. De är troligen planterade av skogsbolaget. De näringsrika löven och gräset måste krattas bort från marken för att göra den lite magrare. Markytorna är artfattiga. Vid stängslen mot de större trädgårdarna finns fler arter, En promenadyta må ordnas sedan genom den kommande blomsterängen.

Gräs *Poaceae* ca 90 %

Brännässlor, *Urticaceae. Dioica* ca 5 %

Röllekor på gång *Achillea. millifolium* ca 10 %

Lona-projektet
Centrum o Hamnen
Område C 2023-05-16

CENTRUM OCH HAMNEN

Markinventeringar.

Datum fredag 9/6 – 2023, kl 17.00 – 18.00. se fotona

Område A) Per Ols äng: Markytan, grön ytan, fortfarande till stor del fattig på arter ännu.

Påverkan av snötippas områdena gräs nedtryckt blött. Marken torrare vid smala traddungen och närmare vägdiket mot väg E 12. Rikare flora börjar på synas här.

Gräs, *Poaceae* är den övervägande floran ca 75 %

Maskrosor fler på gång, *Taraxacum* 7 %

Smörblommor *Ranunculus, aris* 7 %

Rödklöver *Trifolium pratense* 7 %

Sandtrav *Arabidopsis arenosa* 3 %

Groblad *P major* 1 %

Inom området observerades 1 st humla, några blomflugor, 1 st Grön Snabbvinge.

Område B) vid Fogdevägen och mot Storgatans slänt; Delvis nedtryckt vegetation av snöhög. Nu rikare flora inom detta lilla område. Det observerades en Aurorafjäril, *Anthocaris cardamines*, några vitfjärilar o blomflugor.

Gräs *Poaceae* stor andel ca 30 %

Sandtrav *Arabidopsis arenosa* 15 %

Smörblommor *R aris* 10 %

Backskärfrö *Thalapsi saerulenscens* 10 %

Maskrosor *Taraxacum* 10 %

Röllika *Achillea millefolium* 10 %

Midsommarblommor *G sylvaticum* 2 %

Ängssyra *Rumex acetosa* 3 %

Rödlöver *Trifolium pratense* 5 %

Hundkex *Anthriscus sylvestris* 4 %

Rödblära *Silene dioica* 0.5 %

mot väglänten finns:

Brännässlor *Urtica dioica* 0.5 %

Skogsbräken *D carthusiana* 0.5 %

Område C) längs väg E 12 mot kvarteret Hamnen. Området är beläget nära Småskolärrseminariet med dess tidigare större trädgård samt nära de tre Jägmästarvillorna (Domänverkets bostäder) och dess trädgårdar.

Gräs täcker i huvudsak dessa ytor. Vägtrafiken påverkar negativt och gör marken mer gödslad av kvävet. Jättepopplarnas löv gödslar också marken. Gräs och löv ska krattas bort regelbundet.

Några Brännässlor och Maskrosor finns längs staketet till trädgårdarna.

Lona-projektet
Centrum o Hamnen
Område A 2023-06-09

CENTRUM OCH HAMNEN

Markinventeringar.

Datum onsdag den 28 juni, 2023, kl 11.00 – 12.15, solsken, varmt,

Ann-Louise Hansson ordf. SNF Lse deltar.

Område A) Per Ols äng: Se foton o karta, Hela markytan, från Fogdevägen och väg E 12 till skogsbrynet och elskåpet nedanför hyreshusen på Per Olsväg, har nu en tydligt rikare flora, värmen har drivit på växtligheten. Snötippsytan något nedtryckt ännu men växtligheten tar sig. Intill myrstackarna i smala traddungen, finns nu en rikare flora, mycket Blåkllockor, Smörblommor samt Rödklöver och Vitklöver. Närmare och längs med diket, mot väg E 12 finns nu flera klungor (ca 3 x 12 m) med en rik flora exempelvis: Blåkllockor, Hundkex, Smörblommor, Fibblor och Daggkåpor.

På ytan vid skogsbrynet nedanför hyreshusen finns nu en rikare flora exempelvis: mycket Hundkex, Smörblommor, Rödklöver och Vitklöver och Blåkllockor, några Skogskovaller. Resten av markytan tillbaka mot Per Olsväg finns nu ex: Fibblor, Röllika, Ängssyra, Teveronika, Gårdsskräppa, Maskrosorna är i stort utblommade, med stora fröbollar.

Vi observerade även ett tiotal av Vita fjärilar, både gula o gråvita samt ett tiotal Humlor.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca 30 %
Smörblommor	<i>R. aris</i>	10 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>	10 %
Fibblor	<i>Hieracium</i>	10 %
Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>	8 %
Vitklöver	<i>T.repens</i>	4 %
Hundkex	<i>A. sylvestris</i>	10 %
Röllika	<i>A. millefolium</i>	5 %
Blåkllocka	<i>Campanula rotundifolia</i>	5 %
Betesdaggkåpa	<i>Alchemilla monticola</i>	3 %
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>	1 %
Skogskovall	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	0.5 %
Teveronika	<i>V. chamaedrys</i>	0.5 %
Gårdsskräppa	<i>Rumex longifolius</i>	1 %
Grästhjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>	1 %

Område B) vid Fogdevägen och mot Storgatans slänt. Frodig och fuktig markyta nu. Fler arter. Vi observerar här flera vita, gula och gråvita, fjärilar och flera humlor, mer än fem vardera.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	45 %
Hundkex	<i>Anthriscus</i>	<i>sylvestris</i>	15 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		10 %
Röllika	<i>Achillea</i>	<i>millefolium</i>	6 %
Rödklöver	<i>Trifolium</i>	<i>pratense</i>	3 %
Vitklöver	<i>T.</i>	<i>repens</i>	2 %
Brännässlor	<i>Urtica</i>	<i>dioica</i>	2 %
Smörblommor	<i>Ranunculus</i>	<i>aris</i>	2.5 %
Betesdagdkåpa	<i>Alchemilla</i>	<i>monticola</i>	3 %
Ängssyra	<i>Rumex</i>	<i>acetosa</i>	2 %
Kråkvicker	<i>Vivia</i>	<i>cracca</i>	3.5 %
Skogsstjärna	<i>L.</i>	<i>europaea</i>	1 %
Skogsnäva	<i>G.</i>	<i>Sylvaticum</i>	1 %
Fibblor			3 %
Skogsbräken	<i>D.</i>	<i>carthusiana</i>	1 %
Gårdsskräppa	<i>R.</i>	<i>longifolius</i>	0.5 %
Krypnarv	<i>Sagina</i>	<i>procumbens</i>	0.5 %

Område C) längs väg E 12 mot kvarteret Hamnen.

Något mera växtlighet och fler arter nu.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	70 %
Hundkex	<i>A.</i>	<i>sylvestris</i>	10 %
Smörblommor	<i>R.</i>	<i>aris</i>	4 %
Rödklöver	<i>T.</i>	<i>pratense</i>	4 %
Vitklöver	<i>T.</i>	<i>repens</i>	3 %
Rölleka	<i>A.</i>	<i>millifolium</i>	4 %
Brännässlor	<i>U.</i>	<i>diocica</i>	1 %
Gårdsskräppa	<i>R.</i>	<i>longifolius</i>	1 %
Skogsstjärna	<i>L.</i>	<i>europaea</i>	0.5 %
Daggkåpor	<i>A.</i>	<i>monticola</i>	3 %
Krypnarv	<i>S.</i>	<i>procumbens</i>	0.5 %

LONA-projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

CENTRUM OCH HAMNEN

Markinventeringar

Datum 26 juli och 31/7 - 2023

Sol

se foton färg med datum 31/7

Område A) Per Ols äng;

Hela markytan är nu maskinklippt och gräset uppsamlat.

Område B) vid Fogdevägen och mot Storgatans slänt.

Denna markyta är inte klippt nu. Mest gräs. Mycket av Rölleka, blad av Maskrosor, utblommade, Hundkex (vissna), Rödklöver, Betesdagkåpa, torra Backskärvfrön, Ormrot och några Grästjärnblommor.

Område C) längs väg E 12 mot kvarteret Hamnen.

Hela markytan är nu klippt och gräset uppsamlat. Det finns Brännässlor, värdväxt, i slänten mot Johan Skyttes/ fd Småskollärrarseminariet.

LONA- projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

FORSDALA ÄNGEN

Markinventeringar

Datum: tisdag 16 maj – 2023

kl 14.15 – 15.00

sol,

Område 1) äng, söder om diket: yta 9 403 m² för både område 1 och 2.

Södra delen mot Dalstigen, (vägen till f.d ICA Forsdala butik, nu är det ett byggförråd och garage) den är torrare och delvis i skugga på eftermiddagstid, marken lutar ned mot diket.

Markytan delvis sönderklippt. Nu tidigt på våren, det gröna har knappt kommit igång.

Många Backskärvfrön mot vägslänten för Hedlundavägen, ytan ca 10 m x 1.5 m, med Backskärvfrön.

Flera unga björkar längs vägslänten och en sälgbuske. Observeras flera Björktrastar alldeles intill.

Marken ned mot diket är blött, hög grundvattenyta. Mycket gräs på området och anpassad vegetation för hög grundvattenyta längs diket.

Område 2) del av äng och tallbacken norr om diket:

Genom detta område går en GC- väg. Denna del ligger högre, mot området för flerbostadshusen och är mer solbelyst samt torrare och grönare. Här i skogsbrynet finns 2 st myrstackar, myrorna, *Formica rufa* är nu aktiva, marken är grönare runt stackarna. De må sparas, för myror är viktiga fröspridare. Observeras även 1 st fjäril, Grönsnabbvinge, glänsande grön. Maskrosblad, Daggkåpor, Fräkenväxter. Mycket gräs längs diket.

LONA -projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vild pollinatörer och pollinering”. Lycksele

FORSDALA ÄNGEN

Markinventeringar

Datum: fredag 9/6 – 2023

kl 11.55 – 12.20

sol

se foto

Område 1) äng, söder om diket, mot Dalstigen.

Markytan i mittendelen är fuktig och med sen blomning, mest gräs. Delen närmare Hedlundavägen är torrare och mer solbelyst. Här finns många Maskrosor, Smörblommor är på gång, Ängssyra, Rödblåra och Mjölkört är på gång, Maskrosor och Hundkex finns även över större delen av markytan. Gräset dominerar dock. Observerades en st Grönsnabbvinge och några blomflugor.

Område 2) del av ängen, torra solbelysta markdelen,

Här finns Skogsvicker, Smörblommor och Maskrosor i full blom. Daggkåpor ned mot diket. Observerades några Vitfjärilar. Myrorna är aktiva.

FORSDALA ÄNGEN

Markinventeringar

Datum: torsdag 29/6 – 2023

kl 14.10 – 14.50

sol

se foto, färg

Område 1) äng, söder om diket, mot Dalstigen.

Markytorna på båda områdena har nu många fler arter och de flesta i blom.

Det är mycket Hundkex och Gräs i midjehöjd. Rödblära och Blåklockor finns närmare Hedlundavägen, Tistlar, Gårdsskräppa och Brännässlor längs diket. Åkerbär och Prästkragar kommer nu i blom vid den torrare delen mot skogen vid f.d ICA Forsdala.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	40 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		20 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		5 %
Maskrosor	<i>T.vulgaris</i>		10 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		5 %
Vitklöver	<i>T.repens</i>		2 %
Skogsstjärnblomma	<i>S.longifolia</i>		1 %
Prästkraige	<i>L.vulgare</i>		0.5%
Blåklockor	<i>C.rotundifolia</i>		1 %
Ängssyra	<i>R.acetosa</i>		2 %
Fibblor			2 %
Tistlar			0.5%
Rölleka	<i>A.millefolium</i>		5 %
Åkerbär	<i>R.arcticus</i>		0.5 %
Rödblära	<i>S.dioica</i>		1 %
Mjölkkört	<i>C.angustifolium</i>		5 %
Ängsfräken	<i>E.pratense</i>		2 %
Gårdsskräppa	<i>L.longifolius</i>		0.5%

Område 2) äng och skogsbacken norr om diket.

Nu finns många Hundkex, Tistlar och Mjölkkört längs diket. Här observerades flera humlor, några blåa och vita fjärilar och en stor Vitfjäril.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	35 %
Blåklockor	<i>C.rotundifolia</i>		10 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		10 %
Rölleka	<i>A.millifolium</i>		10 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		10 %
Mjölkkört	<i>C.angustifolium</i>		15 %
Tistlar			5 %
Prästkraige	<i>L.vulgare</i>		3 %
Ängskovall	<i>M.pratense</i>		2 %

Lona-projektet
Forsdala ängen
2023-06-29

vy nordväst

Lona – projektet
Forsdala ängen
2023-06-29

vy mot nordost

LONA -projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

FORSDALAÄNGEN

Markinventeringar

Datum: onsdag 26 juli 2023

kl 15.15 – 15.50

växlande molnighet

se foton, färg

Område 1 och 2) ängen, båda sidor diket.

Se fotoöversikt från Dalstigen. Markytorna har nu mycket gräs, övervägande gräs, ex. Tuvtåtel, Kvickrot, Timotej, midjehögt. Högre vegetation längs med hela diket ex; Hundkex, Tistlar, Renfana, Gårdsskräppa och Mjölkört.

Torrare delar, mot skogsbacken, har Fibblor, Blåklockor, Rödklöver och Vitklöver, delvis vissna nu, Rölleka, Ängskovall och Gulvial. Observerades några Vitfjärilar.

FURUVIK

Markinventeringar. (går över ytorna i ett oregelbundet mönster)

Datum: 16 maj 2023

kl 13.30 – 14.00

se karta, se foton, färg.

Område 1.) nära den lilla tjärnen; yta 1 392 m².

Markytan, från lilla tjärnen, och upp mot Anläggarevägen. Terrängen lutar ned mot väg E 12, därmed ligger tjärnens vattenyta ca 1.5 m lägre än den specifika gräsytan. Tillrinning från norr via ett litet dike och utflöde i södra delen, under en liten gångbro. Vid besöksstillfället finns två ånder samt en Drillsnäppa, vid tjärnen. Stränderna har en tydlig zon med olika vattenväxter.

Några Maskrosor och flera Backskärvfrön blommar nu. Smörblommor, Röllika och Daggkåpor är på gång, i övrigt gräs. Nära utloppsdiket syns ett 30-tal små vita Harsyror, *Oxalidales acetosella*. Tidigt på våren så mest med gräs förstås.

Gräs <i>Poaceae</i>	ca	75 %
Maskrosor <i>Taraxacum</i>		10 %
Backskärvfrö <i>T.saerulenscens</i>		5 %
Smörblommor <i>R.aris</i>		5 %
Röllika <i>A.millefolium</i>		5 %

Område 2.) norra sidan Anläggarevägen; yta 1 949 m².

Delvis ett snötippsområde. Torrare markyta. Inga blommor ännu. Blad från Maskrosor och Smörblommor syns.

Gräs ca 80 %

FURUVIK

Markinventeringar.

Datum fredag 9/6 – 2023, kl 11.15 – 11.45

sol, blåsig.

Se foton färg.

Område 1.) nära den lilla tjärnen.

Markytan nära tjärnen, smal del, nära lilla bron, mot skogsbrynet, finns mer Harsyra, Ekorrbär (på gång), några Rödblöror, snart i blom. Brännässlor vid lilla bron. I övrigt gräs och strandzons vegetation.

På den större markytan, med en björk i mitten, mest gräs, och på del mot slänten mot tjärnen finns nu; mycket av Maskrosor, Hundkex, Kummin, Daggkåpor, Rödblära, Röllika, Smörblommor och Skogsfräken. I övrigt gräs och stråväxter. Färre arter runt björken.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	30 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		20 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		15 %
Betesdagkåpor	<i>A.monticola</i>		10 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		10 %
Kummin	<i>Carum carvi</i>		5 %
Röllika	<i>A.millefolium</i>		5 %
Skogsfräken	<i>E.sylvaticum</i>		5 %

Område 2.) norra sidan Anläggavägen.

Snötippområdet påverkar den mittersta delen ännu. Den västra och östra delen är möjlig att göra artrikare, torrare och magrare område, nu finns Maskrosor och Backskärvfro, i övrigt gräs.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	90 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		7 %
Backskärvfro	<i>T. Saerulenscens</i>		3 %

FURUVIK

Markinventeringar.

Datum Onsdag 28 juni, kl 14.15 – 15.00

Växlande molnighet, svag vind.

A-L Hansson deltar, (SNF Lse ordf)

se foton, färg

Område 1.) nära den lilla tjärnen.

Gräsytan har nu blivit mycket mera artrik, med ängsblommor, ex; Blålockor, Prästkragar, Smörblommor, Maskrosor, Fibblor och Rödklöver, vid buskridån längs Anläggarevägen samt vid slänten mot tjärnen. Fler blommor också runt björken, i mitten. Få nya arter i den smala zonen mot väg E 12. Änderna har nu fått fyra ungar, vilka nu simmar omkring i tjärnen.

En vacker naturscen, vid en blommande sommaräng.

Gräs <i>Poaceae</i>	ca	15 %
Maskrosor <i>Taraxacum</i>		15 %
Blålockor <i>Campanula rotundifolia</i>		10 %
Prästkragar <i>L.vulgare</i>		10 %
Hundkex <i>A. Sylvestris</i>		10 %
Smörblommor <i>R.aris</i>		10 %
Rödklöver <i>T.pratense</i>		8 %
Vitklöver <i>T.repens</i>		5 %
Fibblor		5 %
Rölleka <i>A.millefolium</i>		5 %
Betesdagdkåpa <i>A.monticola</i>		5 %
Grässtjärnblomma <i>S.graminea</i>		2 %

Område 2.) norra sidan Anläggarevägen.

Den mittersta delen mer grusig. Nu fler arter i den västra och östra delen. Dessa ytor är ganska torra, är en fördel för etablering av fler ängsblommor. Mycket Rödklöver, Smörblommor samt Åkerbär och Skogskovall finns nu här.

Gräs <i>Poaceae</i>	ca	60 %
Rödklöver <i>Trifolium pratense</i>		15 %
Smörblommor <i>R.aris</i>		15 %
Skogskovall <i>Melampyrum sylvaticum</i>		5 %
Åkerbär <i>Rubus arcitus</i>		5 %
Sumpmåra <i>G.uliginosum</i>		1 %

Lona-projektet
Furuvik, område 1.
2023-06-28

FURUVIK

Markinventeringar.

Datum onsdag 26/7 – 2023, kl 13.15 – 13.45

mulet, svag vind

Se se foton, färg.

Område 1.) nära den lilla tjärnen.

Markytan har mycket blommor fortfarande och nu med den flora som kommer senare under sommaren. Blommorna överväger. En del växtlighet är nu i sensommar skrud. Gräsklippning har skett genom området, ca 1,5 m brett promenad-stråk, bra. Den smalare delen helt klippt. Många Fibblor, Sommarfibblor, Höstfibblor mfl. samt, Tistlar, Rölleka, Prästkragar och Blåklackor. Rödklöver och Vitklöver delvis vissnade. Maskrosor delvis vissna. Frön skulle kunna börja samlas in nu från ängsblommor.

Det observeras 5 vita/ljusa fjärilar och 5 st humlor inom områdena.

Gräs, ex: Brunrör, Kärrkavle, Timotej, Rörflen, Hässlebrodd, Tuvtåtel noteras här, i slänten, dessa gräsarter finns även på Södermalmsområdet, Forsdala och Norräng.

Vattenvegetationen i strandzonen runt tjärnen och släntens gräs och högre örter är ganska stort till ytan för område sett. Det är värdefullt och tillför naturvärden, för människor och även för livet, ekosystemet, vid, i och på vattnet.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	15 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		10 %
Blåklackor	<i>C.rotundifolia</i>		10 %
Fibblor			15 %
Rölleka	<i>A.millefolium</i>		10 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		10 %
Betesdaggekåpa	<i>A.monticola</i>		10 %
Prästkrage	<i>L.vulgare</i>		8 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		5 %
Vitklöver	<i>T.repens</i>		5 %
Tistlar			2 %

Område 2.) norra sidan Anläggarevägen.

Nu många Fibblor, Gulsporre, Blåklackor, Röd- o Vitklöver,

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	40 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		15 %
Fibblor			15 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		10 %
Rölleka	<i>A.millefolium</i>		5 %
Vitklöver	<i>T.repens</i>		5 %
Blåklackor	<i>C.rotundifolia</i>		5 %
Gulsporre	<i>L.vulgaris</i>		5 %

LONA- projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

NORRÄNG

Markinventeringar

Datum tisdag 16/5 – 2023

kl 17.30 – 18.00

se karta och foton, färg

Område A) äng, nordväst om GC-vägen: yta 5 324 m²

Norra delen gränsar till del mot ett dike. Besöket är tidigt på våren. Delvis snötippssytor. Markytorna nära diket kan innehålla olika arter, något torrare mark, varierande utseende på de gröna blad som syns nu. Enstaka Backskärvfrön och Maskrosblad, nära Sorselevägen.

Område B) äng, sydost om GC-vägen, med Logen: yta 13 291 m²

Markytorna runt Logen nu artfattigt. Fina Björkar och Aspar, ytan troligen utvecklingsbar. Här också enstaka Backskärvfrön och Maskrosblad nära Sorselevägen.

NORRÄNG

Markinventeringar

Datum fredag 9/6 – 2023

kl. 13.55 – 14.35

sol, blåsig. Se foton, färg.

Område A) äng, nordväst om GC - vägen :

Markområdet har nu blivit betydligt artrikare. Barrträden de skuggar området (de kan tas bort).

Mycket av; Kärrviol, marktäckande, Åkerbär, Sandtrav, Smörblommor,

Maskrosor (på solbelysta ytor),

Rödblära, på gång nu, Ängssyror, Hundkex, Betesdagdkåpor.

Observerades några gröna Snabbvingar och några Vitfjärilar.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	15 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		20 %
Kärrviol	<i>V.palustris</i>		20 %
Åkerbär	<i>Rubus arcticus</i>		15 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		10 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		5 %
Betesdagdkåpor	<i>A.monticola</i>		5 %
Ängssyror	<i>Rumex acetosa</i>		5 %
Rödblära	<i>S.dioica</i>		3 %
Sandtrav	<i>A.arenosa</i>		2 %

Område B) äng, sydost om GC- vägen, och nära Logen :

Markområdet något artfattigare, mycket gräs. Kärrviol söder om Logen, på lite fuktigare mark,

Åkerbärsblad, Backskärvfro, Rödblära och Skogsstjärnblomma, nära trädstammar och träddungar,

Smörblommor på gång.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	50 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		10 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		10 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		5 %
Backskärvfro	<i>T.saerulenscens</i>		5 %
Ängssyror	<i>Rumex acetosa</i>		5 %
Betesdagdkåpa	<i>A.monticola</i>		5 %
Rödblära	<i>Silene.dioica</i>		5 %
Åkerbär	<i>Rubus arcticus</i>		1 %
Sandtrav	<i>A.arenosa</i>		2 %
Kärrviol	<i>V.palustris</i>		1 %
Skogsstjärnblomma	<i>S.longifolia</i>		1 %

Lona- projektet
Norräng område A)
2023-06-09
Kärrvioler

NORRÄNG

Markinventeringar

Datum: torsdag 29/6 – 2023

kl 18.10 – 18.50

mulet, lätta regnskurar

Område A) äng, nordväst om GC-vägen.

Markytan är artrik, gräset nu högvuxet och döljer de låga och lägre örterna. Kärrviol och Åkerbären nästan utblommade. Fler Ekorrhör och Smörblommor. I den norra delen är Hundkexen fortfarande dominerande och nu med fler Smörblommor här och Rölleka.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	15 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		20 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		15 %
Kärrviol	<i>V.palustris</i>		5 %
Åkerbär	<i>R.arcticus</i>		5 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		10 %
Fibblor			5 %
Ekorrhör	<i>M.bifolium</i>		5 %
Rölleka	<i>A.millifolium</i>		5 %
Ängssyra	<i>R.acetosa</i>		5 %
Betesdagdkåpa	<i>R.monticola</i>		3 %
Ängskovall	<i>M.pratense</i>		3 %
Rödblåra	<i>S.dioica</i>		3 %

Område B) äng, sydost om GC-vägen, med Logen.

Markytan, väster om Logens gavel, är nu mycket artrik, med många Blåklockor, Rölleka och Fibblor samt Rödklöver och några Åkerbär.

Fler ytor vid Logen, söder och öster om den finns fler klungor av Blåklockor, Smörblommor och Rödklöver. Runt trädgångarna på ängen finns Tistlar, Rölleka, Hundkex på lite torrare mark. Några små partier med Åkerbär och Blåklockor finns här också. Gräset är högvuxet nu också på denna del. Några Brännässlor finns i området.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	50 %
Blåklocka	<i>C.rotundifolia</i>		10 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		10 %
Rölleka	<i>A.millifolium</i>		5 %
Hundkex	<i>A.sylvestris</i>		5 %
Fibblor			5 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		5 %
Betesdagdkåpa	<i>A.monticola</i>		2 %
Ängssyra	<i>R.acetosa</i>		3 %
Tistlar			2 %
Åkerbär	<i>R.arcticus</i>		1 %
Ormrot	<i>B.vivipara</i>		1 %
Skogsstjärnblomma	<i>S.longifolia</i>		1 %

Lona - projektet
Norräng, område B
2023-06-29

Lona - projektet
Norräng, område B, öster om GCvägen, mycket blommor, blåklockor mfl
2023-06-29

LONA -projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

NORRÄNG

Markinventeringar

Datum tisdag 15/8 – 2023

kl 14.00 – 14.30

se foton, färg.

Mulet

Område A) äng, nordväst om GC-vägen:

Markytorna är nu klippta, förutom en mindre del i början av området, nära diket, se foto, den del som är artrik, ex. violer och åkerbär. Nu är det höga gräset högt och en stor del har vissnat liksom hundkex och rödklövern. Röllikor och Fibblor lyser upp på flera ställen.

Område B) äng, sydost om GC-vägen, med LOGEN:

Markytorna är till största delen nu klippta, se foton. Det är en fördel att vegetationen nu har lämnats kvar vid och runt träden och träddungarna. Det blir lättare för en återväxt/spridning av ängsblommor, och några kulturgynnade örter, som är kvar här på den gamla ängsmarken. Den lämnade vegetationen, vid träddungarna, är även viktiga refuger för olika pollinerande insekter ex fjärilar eller bin och som plats för värdväxter ex Tistlar, Brännässlor mfl. arter. Ängsblommar här på Norrängen kan också bli en fördel för en del av vägkanterna för intilliggande länsväg 365. Vägkanterna längs GC- vägarna är nu klippta/ håller på att klippas.

LONA-projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vild pollinatörer och pollinering”. Lycksele

SÖDERMALM, GRUNDTJÄRN

Markinventeringar

Datum: 16 maj 2023

kl 18.45 – 19.00

se karta, se foton, färg.

Område, stora gräsyta/ängen vid Grundtjärn: yta 7 044 m²

Marken närmast hyreshusen används som snötippsyta. En del snö ligger kvar.

Strandzonen runt Grundtjärn ingår inte i ängens yta. En gångstig avgränsar ytan.

Endast en mindre del av ängen är grön av gräs nu.

Inga insekter observerades.

Området kan förslagsvis kompletteras med sälg och vide.

SÖDERMALM, GRUNDTJÄRN

Markinventeringar

Datum: fredag 9/6 – 2023

kl 14.50 – 15.10

sol, blåsig

Område Södermalms äng vid Grundtjärn

Vegetation fortsatt nedtryckt. Större delen av området har tidigare, under några år, delvis hållits som blommande ängsmark.

Det märks, det syns en tydligt rikare flora nu, ex: Smörblommor, Maskrosor. Ängssyra, Klöver, Gräset har inte kommit upp så mycket ännu, ex: syns Timotej och Ängskavle.

Värdväxter för fjärilar finns i närheten; Brännässlor, vid gångstigen från parkeringen för Linnevägens flerbostadshus.

Gräs övervägande ännu ca 60 %

Maskrosor 15 %

Smörblommor 15 %

Klöver 10 %

SÖDERMALM, GRUNDTJÄRN

Markinventeringar

Datum: onsdag 28/6 – 2023

kl 15.15 – 16.00

mulet, varmt

se foto, färg

Område Södermalms äng vid Grundtjärn.

Nu är det betydligt fler arter i blom i området och även längs stigen, på båda sidor, från Grundtjärnsvägen. Det är övervägande gräs på ängen. Gräset må krattas bort, efter klippning, slåtter, för att inte gödsla marken. Gräs skuggar de örter som finns kvar på marken.

Mittersta delen är ganska fuktig.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	40 %
Smörblommor	<i>R. aris</i>		30 %
Maskrosor	<i>Taraxacum</i>		10 %
Fibblor			5 %
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>		0.5 %
Kråkvicker	<i>V. cracca</i>		0,5 %
Rölleka	<i>Achillea millefolium</i>		5 %
Röd klöver	<i>T. pratense</i>		5 %
Vitklöver	<i>T. repens</i>		1 %
Ängskovall	<i>M. pratense</i>		0,5 %
Ormrot	<i>B. vivipara</i>		0,5 %
Liten vattenmåra	<i>G. ssp. palustre</i>		0,5 %
Groblad	<i>P. major</i>		0,5 %
Åkerbär	<i>Rubus arcitus</i>		0,5 %
Ängsviol	<i>V. canina</i>		0,5 %
Mjölkkört	<i>C. angustifolium</i>		0,5 %

SÖDERMALM, GRUNDTJÄRN.

Markinventeringar

Datum: onsdag 26/ 7 – 2023

kl 14.00 – 14.30

växlande sol o moln

se foto, färg

Område Södermalms äng vid Grundtjärn

Nu är vegetationen klippt, ca 1 m, bredvid stigen. Klippet ligger kvar, bra för då kan fröerna lossna och hamna på marken. Vegetationen, mest högt gräs, har nu en sensommar prägel, många vissna blommor. Ganska mycket av följande; Rödklöver, Vitklöver, Fibblor, Röllika, Ängssyra, Gårdsskräppa och vissnade Maskrosor med fröbollar samt Skogsstjärnblomma. Särskild teknik för insåning av ängsblomfrön kan behövas. Vårtbjörk finns i området. Fler Brännässlor nu vid stigen från parkeringen.

Det saknas vide- och sälj-växter inom närområdet, med de viktiga och tidiga, blomhängena, då med mat/pollen för insekterna.

Gräs	<i>Poaceae</i>	ca	40 %
Smörblommor	<i>R.aris</i>		20 %
Maskrosorna	<i>Taraxacum</i>		10 %
Rödklöver	<i>T.pratense</i>		10 %
Vitklöver	<i>T.repens</i>		1 %
Fibblor			5 %
Röllika	<i>A.millefolium</i>		5 %
Tistlar			5 %
Kråkvicker	<i>V.cracca</i>		1 %
Gårdsskräppa	<i>R.longifolius</i>		1 %
Ängssyra	<i>R.acetosa</i>		1 %
Mjölkört	<i>C.angustifolium</i>		0,5 %
Gulvial	<i>L.pratensis</i>		0.5 %
Skogsstjärnblomma	<i>S.graminea</i>		0,5 %

LONA- projektet: Plats för pollinerare, ”Gynna vilda pollinatörer och pollinering”. Lycksele

Källor/referenser:

Nordens flora, Bo Mossberg, Lennart Stenberg, Bonnier Fakta 2018, ISBN 978-91-7424-526-4

Insekter i Sverige o Nordeuropa, tukan förlag, 2019. ISBN 978-91-7783-694-0

Väggkantsfloran, Vägverket, Butiken Borlänge. ISSN 1401-9612

Blommor bestämningsbok för ca 400 arter. Wolfgang Lippert, Dieter Podlech, Örjan Nilsson
Albert Boniers Förlag. ISBN 91-0-010028-5

Ängens blommor, Pelle Holmberg, Anders Rapp, Prisma Svenska Naturskyddsföreningen, 2005
ISBN 91-518-4436-2

Lycksele 50 år Jubileumsboken Lycksele kommun. 1996. ISBN 91-630-4926-0

Humlor i Sverige. Bo Mossberg, Björn Cederberg. Bonnier Fakta. ISBN 978-91-7424-170-9

SNF:s hemsida, Rubriker. Biologisk Mångfald, Jordbruk o Mat .